

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Guido Bosch: Sommige dingen zijn nog altijd gerelateerd aan de wolf.

Jet: Zoals?

Guido Bosch: Nou, een kuil graven, een bot erin leggen en weer dicht stoppen.

Jet: Ja, doet mijn hond dus ook altijd, vind ik zo iets wonderlijks.

Guido Bosch: Ja.

Jet: Waarom?

Guido Bosch: Dat komt daardat wolven in de natuur periodes hebben van veel eten en weinig eten. Om die periodes van weinig eten eigenlijk te overkomen en te overleven, slaan ze ook eten op in kuilen.

Jet: Deze podcast wordt je aangeboden door Smuldier, het allerlekkerste hondenvoer.

Voice-over: Je luistert naar een nieuwe aflevering van 'Wie laat de hond uit?'. Jet, Marieke en Lysbeth over het leven met hun honden. Te gast is Guido Bosch, hij is onderzoeker aan de Universiteit van Wageningen, maar we beginnen met de vraag van luisteraar Nienke.

Jet: Hé Nienke, met Jet van de podcast 'Wie laat de hond uit?'.

Nienke: Hoi, goedemorgen.

Jet: Hé, goedemorgen, hoe gaat het?

Nienke: Ja, prima.

Jet: Lekker op pad met je hondje?

Nienke: Lekker weer, dus. Ja, met dit weer is het genieten natuurlijk.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Ja, dat begrijp ik. Zeg, ik heb begrepen dat jij een hele leuke vraag hebt voor ons.

Nienke: Ja, ik heb een vraag over voeding.

Jet: Ja.

Nienke: Namelijk als je kijkt naar wolven, die vangen hun prooi en dan eten ze het op en dan eten ze eigenlijk geen granen, rijst of maïs, of dat soort dingen. Maar als je kijkt naar wat onze honden eten, ja, dan heb je toch wel vaak brokken waar dat allemaal wel in zit. Dus ik vroeg me af: ja, in hoeverre is dat eigenlijk natuurlijk? En in hoeverre verschillen spijsverteringstelsels van elkaar of niet? Of ja, hoe zit dat precies?

Jet: Ik vind een goeie vraag, zeker met de opkomst van de wolf in Nederland, Nienke.

Nienke: Nou, dat hebben we inderdaad ook nog ja.

Jet: Ben je er wel eens eentje tegengekomen?

Nienke: Nee, ik moet zeggen, gelukkig niet nee.

Jet: Nee, die moet je ook lekker gewoon in het wild laten lopen.

Nienke: Zeker, maar dat zijn prachtige dieren.

Jet: Zo! Ik wou het even zeggen, maar goed, dat zijn onze honden natuurlijk ook, Nienke. Even tot slot...

Nienke: Absoluut.

Jet: Wat voor hond heb je?

Nienke: Mijn hond heet Socks en die komt uit Turkije.

Jet: Ah. Je hebt ook een voormalig zwervertje?

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Nienke: Ja, een voormalig zwervertje zeker, ja.

Jet: Oh, dat zijn de allerliefste hè, zeggen ze wel eens.

Nienke: Ja, nou, wat mij betreft wel.

Jet: Dat zeg ik ook gewoon omdat ik er zelf ook één heb.

Nienke: O echt? Wat leuk.

Jet: Ja, die van mij komt uit Griekenland.

Nienke: Oké.

Jet: Dus die gooit al het servies kapot, maar dat geeft niet.

Nienke: Oh.

Jet: Is helemaal niet erg. Nienke, hartstikke leuke vraag. We gaan ermee aan de slag, dus blijf lekker luisteren.

Nienke: Oké, helemaal leuk.

Jet: Geef je hond een aai over z'n bolletje.

Nienke: Zal ik doen.

Jet: Oké. Dank je, doeg.

Nienke: Doeg.

Marieke: Ik ben Marieke, mijn hond heet Mila en ze is het allerbeste maatje die ik me zou kunnen voorstellen.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Hallo, ik ben Jet mijn hond heet Poppy en ze was een zwerver, maar is nu de koningin van Rotterdam.

Lysbeth: Hallo, ik ben Lysbeth en ik heb Rafieq meegenomen, waar ik per ongeluk zes jaar geleden verliefd op werd.

Jet: Ja, en één ding hebben we allemaal gemeen, wij hebben allemaal het allerleukste hondje van de hele wereld.

Marieke: Dat zeker!

Voice-over: Aflevering 35: hond versus wolf.

Jet: Ja, en dat is niet helemaal toevallig, want aangeschoven is Guido Bosch straks. Hij is onderzoeker en docent aan de Universiteit van Wageningen. En hij weet veel over hondenvoeding en hij heeft ook nog eens een onderzoek gedaan naar wat wolven eten in relatie tot wat honden eten, maar daar gaan we straks mee praten. Heb jij enig idee, Lysbeth?

Lysbeth: Wat de wolf eet?

Jet: Ja.

Lysbeth: Moeflon, heb ik net uit de krant gelezen.

Jet: Moeflon?

Lysbeth: Nou ja, de moeflon op de Veluwe wordt bedreigd in z'n stand, doordat daar nu wolven rondlopen.

Jet: Jij bent goed op de hoogte. Heb je wel eens moeflon gegeten?

Lysbeth: Nee, wel springbok, is hartstikke lekker.

Jet: O, echt waar? En jij, Mila?

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Marieke: Ik heb... Wat bedoel je precies en jij, Mila?

Jet: Eh...

Marieke: Nou ja, ik kan wel vertellen wat Mila natuurlijk eet, want daar hebben we best wel wat problemen mee gehad. En ik dacht altijd: nou een hond, die eet gewoon hondenbrokken en niet te moeilijk doen. Alleen zij heeft toch achteraf, waar we nu achter zijn, wel ergens een intolerantie voor. En we zijn nu aan het uitfilteren wat is het dan precies? Maar ik ben er echt wel achter gekomen hoeveel invloed voeding kan hebben op het welzijn van je hond, maar ook het gedrag. Want wij konden het probleemgedrag eigenlijk niet plaatsen wat ze had, totdat we nu echt een voeding hebben die goed bij haar aansluit. En we zien gewoon over het algemeen een gelukkigere hond. En daarvoor gaven we ook voeding waarvan we dachten: het is prima van kwaliteit. Alleen blijktbaar heeft er iets ingezet wat ze niet goed kon verdragen, waardoor ze heel veel buikpijn waarschijnlijk heeft gehad, en dat uitte zich alleen in probleemgedrag. En niet dat je er verder iets in zag. Dus ik denk dat voeding zeker iets heel belangrijks is en zeker iets om je goed op te richten.

Jet: Dat sowieso natuurlijk. Als je goed voor je beestjes wil zorgen, dan wil je de juiste voeding hebben. Maar ja, er wordt natuurlijk heel vaak gezegd ook hè, honden stammen af van wolven. Nou, de ene hond zal dat iets meer hebben, ik denk de Chihuahua bijvoorbeeld iets minder dan een Herder, maar dat is gewoon een wild guess, want zoveel verstand heb ik er dan ook weer niet van. Maar ik kan me wel voorstellen dat je daarmee ook je voeding af moet stemmen. Heb jij daar ooit over nagedacht, Lysbeth?

Lysbeth: Nee, het enige, wat de vraagsteller ook doet, dat ik dacht: heb ik een hond ooit graan zien eten?

Jet: Ja.

Lysbeth: Hij eet wel gras, als het boven de twaalf graden, is eet ie de puntjes netjes er vanaf. Is lekker zoet, zeggen ze.

Jet: Eigenlijk een soort grasmaaier.

Lysbeth: Soort koetje. Dus ik heb wel graanvrij eten gegeven, want ik dacht dat eet een hond niet in het wild. En ik denk ook niet dat 'ie het nodig heeft, maar ik heb er eigenlijk niet zoveel verstand van.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Ja, maar goed, mijn hond heet ook een broodje shoarma, als je 'm het... Ja, dat doet een hond in het wild ook niet.

Marieke: Ja, en ik denk ook, als je kijkt naar jullie honden, hoe die op straat misschien hebben geleefd en wat ze dan eten, dan is het ook niet dat ze denken van: oh, nee, dit is een broodje, dit eet ik niet, want ja.

Jet: Nee, zij eet echt alles, ja, dat heeft ze nu nog steeds. Als ze langs een vuilnisbak loopt, dan denkt ze: ah diner. Maar dat slaat natuurlijk nergens op. Dat heeft niks te maken met een hond in het wild, dat heeft gewoon te maken met overleven, denk ik dan.

Lysbeth: Ja, mijn hond heeft nooit op straat gewoond, die komt uit een gezin waarschijnlijk in een doos, dus die is niet op straat gevonden.

Jet: Ja, nou goed, ik denk dat we gewoon eens even gelijk overschakelen naar onze expert van vandaag. Niet helemaal toevallig in combinatie met de vraag. Ja, jij weet daar heel veel van, Guido, fijn dat je er bent! Wat kun jij vertellen over de vraag die Nienke heeft gesteld? Dat granen nu in hondenvoeding zitten, maar wat wolven natuurlijk waarschijnlijk niet op die manier eten, dat kom je niet tegen, denk ik in het wild.

Guido Bosch: Nee, dat klopt. Ja. Als je kijkt wat wolven in de natuur eten, zijn voornamelijk grote prooien evenhoevigen noemen we dat, everzwijnen...

Jet: Moeflon, heb ik net gehoord, ja.

Guido Bosch: Moeflon, elanden, dat soort dieren, maar ze zijn ook opportunistisch, ze eten ook wel kleine prooien. Wat sommige mensen wel denken, is dat ze ook wel de pens eten. De pensinhoud van een grote prooi als een hert en dat dat, zeg maar, plantaardig materiaal is. En dat het daarom dan ook wel natuurlijk is om dat plantaardig materiaal te eten. Maar dat doen wolven niet. Dus niet de pensinhoud, misschien wel de penswand of de darmwand, maar niet de inhoud, dus in principe heten ze heel weinig granen, zetmeel. Maar als je kijkt naar de domesticatie van de wolf naar de hond toe, dan is er in dat domesticatieproces, is er wel graan geïntroduceerd in het dieet van de hond. En over de tijd heeft de hond zich ook daaraan aangepast. Dus als je naar de verteringsfysiologie kijkt, dan zie je ook dat de hond een verhoogde capaciteit heeft om zetmeel te verteren en om de glucose die vrijkomt te gebruiken.

Jet: Maar dat is dus echt in de loop der tijd aangepast?

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Guido Bosch: Ja.

Jet: Dat is bijzonder.

Guido Bosch: Ja, dat is wel tienduizenden.. nou nee, niet tienduizenden jaren, duizenden jaren. Ongeveer 40.000 jaar geleden, is de domesticatie van de wolf begonnen, ongeveer 15.000 jaar, 12.000 jaar geleden zijn wij ons eigen dieet gaan aanpassen, zijn we ook graden gaan cultiveren enzovoorts. En toen is ook het dieet van de hond mee veranderd en hebben de honden waarschijnlijk ook wel eten van de mensen mee kunnen nuttigen. En op die manier hebben ze steeds meer zetmeel gekregen. En ja, dat zie je dus ook in het genoom dus in het DNA van de hond zie je dus aanpassingen.

Jet: Aha.

Lysbeth: Maar heeft die hond het nodig?

Guido Bosch: Zetmeel kan je gewoon gebruiken als energie en energie heb je nodig. Ja, maar het is niet als je een voeding hebt zonder graan, dat het dan iets ontbreekt. Dus dat is niet aan de orde. Je zou ook energie...

Jet: Dus als je je hond eigenlijk alleen maar vlees zou geven, zou dat ook helemaal geen probleem kunnen zijn.

Guido Bosch: Afgezien van mineralen, vitamines en dergelijke, zou dat geen probleem moeten zijn. Nee.

Jet: Oké, ja, ik sta er eigenlijk toch wel van te kijken. De hond stamt natuurlijk wel af van de wolf, maar dat dat dus door de loop der jaren en het duurt wel even, maar dan krijg je dus eigenlijk toch gedeeltelijk een ander dier.

Guido Bosch: Een beetje wel, ja, het is wel wat anders, ook qua gedrag, qua grootte, die honden die gedomesticeerd zijn, die waren ook kleiner dan de grote wolf. Qua gedrag zijn ze natuurlijk ook anders. Ze zijn wat meer juveniel eigenlijk in hun gedrag, dus meer wolvenpupachtig. Ja, dus er zijn heel veel veranderingen eigenlijk door die domesticatie gestart. En daar, ja, zie je nog altijd wel dingen in in onze eigen hond. Sommige dingen zijn nog altijd gerelateerd aan de wolf.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Zoals?

Guido Bosch: Nou, een kuil graven, een bot erin leggen, en weer dicht stoppen.

Jet: Ja, dat doet mijn hond dus ook altijd, vind ik zo iets wonderlijks.

Guido Bosch: Ja.

Jet: Waarom?

Guido Bosch: Dat komt doordat wolven in de natuur periodes hebben van veel eten en weinig eten. En om die periodes van weinig eten eigenlijk te overkomen en te overleven, slaan ze ook eten op in kuilen. Dus ze eten dan een grote prooi, dus ze eten het op, brengen ze naar een bepaalde plek toe, graven een kuil en braken het op, en dan doen ze het weer afdekken. En later, als er weinig eten is, kunnen ze het weer gaan ophalen en opeten.

Jet: Lekker.

Marieke: Maar er zijn toch ook verschillende ideeën van hoe de wolf uiteindelijk tot hond is gekomen? Zeg maar hoe de domesticatie heeft plaatsgevonden?

Guido Bosch: Ja.

Marieke: Heb jij daar een idee van, wat het meest aannemelijke is?

Guido Bosch: Daar zijn inderdaad verschillende theorieën over. Vanochtend heb ik nog een artikel gelezen en de meest aannemelijke is eigenlijk dat de mensen ook wel wolvenpups hebben genomen, gesocialiseerd. En ja, gaandeweg hebben die pups die ook wel dichterbij de mensen zijn gebleven, een relatie hebben opgebouwd, ook een functionaliteit gekregen in bewaken, bijvoorbeeld van territorium van een van een nederzetting, bijvoorbeeld. Uiteindelijk ook misschien wel geholpen met met jagen. Dus er is echt een band ontstaan en een waarde, ook voor de mens dat de hond had, of de eerste proto-hond zoals ze worden genoemd. En daar, als het waarde heeft, dan ga je ook wel eten delen. Dus dan zorg je ook al voor dat daarvoor gezorgd wordt. Ja, en zo is over de jaren heen een relatie ontstaan, waarschijnlijk ook selectie voor bepaalde kenmerken en ja, dat heeft geresulteerd in de honden die we tegenwoordig hebben.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Marieke: En de theorie dat ze naar de afvalplaatsen toe zijn gekomen, maar dat mensen meer in nederzettingen zijn gekomen, en dan dat die wolven, die het minst schuw zijn, steeds dichterbij durven te komen om daar eten te pakken. Gaat dat ermee samen of is dat een hele aparte denkwijze?

Jet: Ik denk wel dat er sowieso aardig wat dieren op afkwamen natuurlijk, op moment dat er, en dat zie je nu denk ik ook nog wel als je in Afrika op vakantie bent, dat daar dieren op afkomen. Dat ze weten dat daar iets te halen is en dat is ook een bekend verhaal met beren, dus ik vermoed dat dat ook wel met wild te maken heeft. Alleen ja, een olifant domesticeer je niet zo heel makkelijk en met een wolf is dat dus blijkbaar toch makkelijker geweest, die samenwerking ook met de mens.

Guido Bosch: Ja, dat is inderdaad zo, als je een afvalplek hebt en je moet wel behoorlijk wat afval hebben, dus mensen moeten ook echt dat produceren. En dat zie je dus ook wel, dat er grotere nederzettingen nodig zijn. En dat was pas later in de tijd van de geschiedenis van de mens eigenlijk, en daarvoor is de domesticatie al begonnen. Maar als je wilde dieren hebt die op die afval afkomen die hebben vaak gewoon dat ze gewend zijn aan mensen en er niet meer bang voor zijn, maar ze zijn nog wel gevaarlijk voor mensen.

Marieke: Ja.

Guido Bosch: En dat is niet helemaal hetgeen wat je moet hebben om gedomesticeerd te worden. Dus je ziet ook wel dat er aanvallen zijn van wolven die dichtbij nederzettingen komen en van afval eten. Ja, dat is niet echt de situatie om echt een relatie op te bouwen. Je blijft eerder weg van die wolven, zeker als ze kinderen aanvallen enzovoort. Dus dat is niet echt helemaal aannemelijk dat dat echt een hele belangrijke rol is geweest in de begin van de domesticatie. Later kan je wel hebben dat er grotere afvalbergen waren, waar de honden ook van hebben gegeten en dat het daar makkelijker was, zeg maar, om echt voet aan de grond te krijgen. Ook periodes, zeg maar, dat er wat minder eten beschikbaar was. Konden die honden bijvoorbeeld dat afval eten, of mensenpoep, enzovoorts, en dat heeft er ook voor gezorgd dat die honden gewoon echt wel bij die mensen konden gaan leven.

Marieke: Dat verklaart ook wel dat honden dus, nou ja, poep eten.

Jet: Ja, ons favoriete onderwerp.

Marieke: Ja, we gaan toch weer terug naar poep.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: We weten altijd wel ergens een bruggetje te vinden. Wij hebben het er al eens eerder over gehad. Mijn hond wil nog wel eens het toetje uit de kattenbak vissen.

Marieke: Mmm.

Jet: Nou, dat vind ik goor, maar ja ik ruim altijd keurig m'n hondenkak op als ik m'n hondje uitlaat, maar katten in de buurt, die kakken gewoon overal. Die zien die hele wijk als een soort kattenbak en dat eet ze dus ook op en ik hoor alle hondeneigenaren daar eigenlijk altijd over klagen. Waarom eten die beesten die kak op? Want ze eten ook mensenkak op.

Lysbeth: Ja.

Jet: Ook zo goor, daar kunnen ze ook heel ziek van worden. Maar dat komt dus gewoon omdat ze van de wolven afstammen of dat zou kunnen?

Guido Bosch: Ik denk niet zozeer van een wolf, maar wel in de periode van domesticatie.

Jet: Ja.

Guido Bosch: En er zijn geen wetenschappelijke bewijzen voor, maar je ziet wel dat honden ook in andere, meer primitieve nederzettingen veel mensenpoep eten. Dus het kan heel goed zijn dat het een soort van supplement is geweest op het rantsoen of het dieet, zeg maar, wat ze in die periode hadden.

Jet: Een supplement, dan denk ik echt aan vitamine, maar ja, dat zal misschien er ook wel in zitten.

Guido Bosch: Er zitten ook vitamines in poep.

Jet: Ja, precies ja.

Guido Bosch: Ja, het heeft veel eiwit, microbieel eiwit, dus ja, het heeft voor honden voedingswaarde.

Marieke: Maar wat je eigenlijk ook daarvoor zei, is als je de voeding hebt. dat is niet erg als

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

je een voeding hebt met granen of met rijst of iets, want de hond kan dat dus wel verteren en dus ook wel gebruiken?

Guido Bosch: Ja, dat zie je ook wel bij katten bijvoorbeeld. Die zijn niet zo gedomesticeerd als de hond. Die zijn veel meer carnivoren nog, dus die hebben die aanpassingen niet. Maar ook katten kun je gewoon een droog voer geven waar granen in zit en daar krijgen ze geen diarree van bijvoorbeeld.

Marieke: En als we dan hebben over de vegetarische hond, er zijn mensen...

Lysbeth: Ik wou er net over beginnen, ja. Die sekte.

Marieke: Hoe, zeg maar, is dat mogelijk? Of zeg je: ze hebben wel echt een bestanddeel aan vlees nodig, of hoe?

Guido Bosch: In principe hebben ze gewoon nutriënten nodig en maakt het niet zo heel veel uit waar die nutriënten vandaan komen. Dus ze kunnen, als je technisch in staat bent, zeg maar, om een compleet voer te maken waar alles in zit, van volledig plantaardig materiaal of niet dierlijk materiaal, dan hoeft dat in principe geen probleem te zijn.

Jet: Dus je hond kan gewoon vegan gaan, zonder dat het een probleem hoeft te zijn? Als je maar heel zorgvuldig kijkt naar wat ze binnenkrijgen.

Guido Bosch: Juist.

Jet: Zouden wolven ook het hondeneten kunnen eten wat wij, onze gedomesticeerde honden, eten en daar voldoende aan hebben? Of is dat verschil echt onoverbrugbaar?

Guido Bosch: Dat is een beetje lastig. Ik denk dat er ook wel in de dierentuinen wolven hondenvoer krijgen.

Jet: Ja?

Guido Bosch: Het zetmeelstukje, zeg maar, dat is wel een kritisch puntje. Je moet wel zorgen dat die wolven dan geadopteerd worden, dus langzaam over worden gezet naar zo'n droogvoer waar dan meer zetmeel in zit. Zo'n verteringskanaal is wel heel erg adoptief, flexibel. Dus, bijvoorbeeld, er kan meer van het amilase worden aangemaakt, de lengte van

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

het verteringskanaal kan worden verlengd, waardoor je dus een vergrote capaciteit krijgt om het zetmeel te verteren, ook voor die wolven. Een wolf die in de natuur lever eet, daar zit ook glycogeen in. Daar heb je dezelfde enzymen voor nodig. Dus er zijn er al kenmerken in het verteringskanaal, zeg maar, die aanwezig zijn, die ook nodig zijn om het zetmeel te verteren ook bij de wolf.

Marieke: En eigenlijk, ja, ik ga weer over poep praten, maar eigenlijk, als zij iets eten wat ze niet kunnen verteren, dan poepen ze toch ook gewoon weer uit?

Guido Bosch: Juist. Ja, klopt.

Marieke: Dus dan stel, je geeft een wolf hondenvoer en hij kan de granen daarin niet verteren dan hoeft dat niet per se slecht te zijn, maar je moet ze gewoon meer voor geven, omdat ze niet...

Lysbeth: Ja, of je krijgt enorme diarree als 'ie verkeerd eten krijgt.

Marieke: Ja, maar als zo'n wolf het gewoon weer, zeg maar, het niet verteert, maar het gewoon weer uitpoept is dat... Zou dat een probleem zijn, of?

Guido Bosch: Ja, dat klopt niet helemaal, want als het zetmeel niet wordt verteerd in de dunne darm, dan gaat het naar het dikke darm en daar wordt het gefermenteerd door de bacteriën die erin zitten. En als je te veel van het zetmeel in de dikke darm krijgt, en dan krijg je diarree. Dus dat gaat niet zo, dat het dan maar wordt uitgepoept. Met vezels, bijvoorbeeld plantaardige vezels, celwanden enzo, dat gras, dat poepen de wolven ook gewoon uit. De wolven, die eten ook gras in de natuur, waarschijnlijk ook om parasieten te verwijderen.

Jet: Ja, en is dat ook de reden waarom als mijn hond bijvoorbeeld zich niet helemaal lekker voelt, dan hoor ik dat buikje helemaal rommelen. Op dat moment wil zij gras eten. Is dat ook nog echt iets van ja, zeg maar, de origine?

Guido Bosch: Dat zou goed kunnen, ja. Er zijn wel zat artikelen te vinden van ecologen die hebben aangegeven dat er grasbundels in de ontlasting zaten bij wolven en dat er ook nog wel parasieten aan vastzitten.

Jet: Ah, oké.

Guido Bosch: Darmparasieten.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Dus je moet dat eigenlijk wel gewoon laten plaatsvinden. Als je hond echt duidelijk gras wil eten, dan is dat een soort oerbehoefte die je niet, waar je ze niet van weg moet trekken. Ik vind dat altijd lastig, omdat...

Guido Bosch: Nee, ik zou het ook gewoon toelaten.

Jet: Oké.

Lysbeth: Maar hij graast op twee manieren, dus dus nu wordt het een beetje warmer, dan eet 'ie alleen de topjes van het gras. Daar zit heel veel suiker in. Dan zat 'ie echt een beetje te snacken. En als 'ie zich beroerd voelt, dan eet 'ie echt als een koe. Dan zit 'ie echt gewoon door te harken.

Jet: Ah, oké, dus daar moet ik op letten.

Lysbeth: En dan gaat ie ook binnen de kortste keren, kotst 'ie het ook met gras en al en schuim weer uit.

Jet: Wat een heerlijke aflevering weer, gewoon poepen, piesen en kotsen. Heerlijk.

Marieke: Als we het nog even over die parasieten hebben, want wij ontwormen honden, maar wolven, worden die ook ontwormd? Of is daar een natuurlijke afweer van die parasieten voor?

Guido Bosch: Ze worden niet ontwormd, dus ze moeten zelf wat daarop vinden, en het is ook niet zo dat al die wolven heel erg gezond zijn of een gezonde levensstijl hebben. Dus ze gaan ook eerder dood dan onze eigen honden. Nou ja, ze hebben wel manieren gevonden, zeg maar, om die darmparasieten te verwijderen.

Marieke: Bijvoorbeeld dat gras eten.

Guido Bosch: Ja.

Marieke: Oh ja.

Jet: Nou zijn er steeds meer, tot slot, zijn er steeds meer wolven in Nederland gesignaleerd.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Ga jij er dan achteraan met je Sherlock-Holmes-tasje en je vergrootglas om die kak van die wolven te onderzoeken en te kijken wat ze eten?

Guido Bosch: Nee, dat is echt specialistisch werk van de ecologen.

Jet: Oké.

Guido Bosch: Ik ben een nutritionist.

Lysbeth: Hij doet alleen wat er in gaat en niet wat eruit komt.

Jet: Oké, nou, ik hoop dat Nienke een klein beetje wijzer is geworden. Zijn er misschien nog leuke websites waar je naar kunt verwijzen als Nienke nog meer informatie wil hebben over de hond versus de wolf, of andersom.

Guido Bosch: Ja, ik heb twee linkjes doorgegeven over de domesticatie van de hond en eentje over het eten van de wolf.

Jet: Kijk aan. Dat kan je in onze shownotes vinden.

Marieke: Is het boek van...

Jet: Jij wilde nog wat zeggen.

Marieke: Nou, het boek van John Bradshaw, is dat ook één van die, zeg maar, 'Dit is de hond', waar dat er ook over gaat? Is dat ook één van die bronnen die je zou kunnen gebruiken?

Guido Bosch: Zeker, maar we weten ook dat de theorieën, zeg maar, en de bewijsvoering of de data die verkregen wordt over de domesticatie van de hond, dat is ook iets wat steeds doorgaat. Dus er komen steeds nieuwe inzichten en ik heb een link doorgegeven van een erkende wetenschapper, Serpell, en die heeft een mooi overzicht gemaakt, want de twee theorieën en welke meer aannemelijk is en die ene wat ik aangaf dat de wolvenpups gedomesticeerd zijn, dus echt zijn weggenomen, gesocialiseerd, enzovoort, dat is nou de meest aannemelijke theorie volgens Serpell.

Marieke: Volgens de nieuwste inzichten.

Wie laat de hond uit? / #35 Hond versus wolf (Audiotranscript)

Jet: Maar honderd procent zeker weten we het nog niet, en daarom is wetenschappelijk onderzoek belangrijk, dat dat altijd maar door blijft gaan. Ik wil je hartelijk danken dat je hier aan wilde schuiven, Guido. Marieke, Lysbeth, hartelijk dank en wat gaan jullie doen vandaag? De hond uitlaten, denk ik?

Lysbeth: Lekker buiten lopen, de zon schijnt.

Marieke: En nog even de winkel door.

Jet: Oh ja, natuurlijk, ja, want je denkt misschien: wat hoor ik nou toch heel de tijd op de achtergrond? Maar we zijn vandaag weer te gast in ZO&ZO in Ede en daarom hoor jij hier wat gezelligheid op de achtergrond. Altijd goed, dank je wel voor het luisteren en hopelijk luister je ook weer naar de volgende aflevering van 'Wie laat de hond uit?'.

Voice-over: Tot zover deze aflevering van 'Wie laat de hond uit?'. Als je deze podcast interessant vindt, schroom dan niet om er anderen over te vertellen op social media of in het echte leven. Er schijnen mensen te zijn die niet van het bestaan van deze podcast weten. Vergeet je niet te abonneren op deze podcast in je favoriete podcastapp. En nog beter is het als je een review achterlaat want dan wordt onze podcast beter vindbaar voor andere hondenuitlaters. Heb jij ook een vraag voor de deskundigen, stuur dan een mail naar podcast@smuldier.nl. Enne... vergeet niet je hond extra te verwennen vandaag. Doei.

Voice-over: Je houdt van ze en daarom geef je ze het allerbeste. Knuffelen, daar zijn ze dol op. Een wandeling op z'n tijd, vinden ze heerlijk. En die bal die ze steeds kwijtraken, die haal ik gewoon voor ze op. Kleine moeite, want ze geven mij namelijk het aller-, allerlekkerste eten. Ik ben Max, ik ben een smuldier. Smuldier, het allerlekkerste hondenvoer. Kijk ze nou, zijn ze niet geweldig, mijn mensen?